ΕΤΟΣ Α΄. Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 19 Ἰουλίου 1887 ΑΡΙΘ. 20

Ἐφημερὶς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρόγραφα ὑποβάλλονται εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς ἐπὶ τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν» ἐπιτροπῆς· Δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται. Ἀνυπόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμονὴν τῆς ἀποστελλούσης δὲν εἰσα-δεκτά. Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶσα εἰς τὰς Κυρίας γίνεται δεκτή.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Διὰ τὸ ἐσωτερικὸν . . . . . Δρ. 5
Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν . . φρ. χρυσᾶ 6

Τιμὴ φύλλου λεπτὰ 10

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς «ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ» καὶ παρὰ τῷ βιβλιοπωλείῳ ΒΙΛΜΠΕΡΓ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
Ὁδὸς Μουσῶν καὶ Βουλῆς

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ' ἑκάστην ἀπὸ 10 — 12. Π. Μ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κλειδοκυμβαλίστριαι ἢ οἰκοδέσποιναι ;—Ὁ σύζυγος-τὰ τέκνα (ὑπὸ Ζαγαρούλας Λαμνῆ) —Πταίουν οἱ διδάσκαλοι ; — Ἡ ὑποδοχὴ τοῦ διαδόχου (ὑπὸ Ἑπατίας Στάμπα) — Αἱ Ἀγγλίδες ἑλληνίστριαι, ἡμεῖς δὲ τί; (ὑπὸ Σοφίας Σ.). Ἐξετάσεις (ὑπὸ Κλειοῦς Μ.). — Ὑγιεινὴ τῶν παίδων (ὑπὸ Ὄλγας Ἰβάνωφ. Ποικίλα. Ἑβδομαδιαῖον δελτίον. - Ἀλληλογραφία. — Συμβουλή.—Συνταγή.—Ἐπιφυλλίς.

ΚΛΕΙΔΟΚΥΜΒΑΛΙΣΤΡΙΑΙ Ἢ ΟΙΚΟΔΕΣΠΟΙΝΑΙ;

Πολλαὶ τῶν ἀναγνωστριῶν μας ἐζήτησαν τὴν γνώμην ἡμῶν ἐπὶ τῆς θέσεως, ἣν δέον νὰ ἐπέχῃ ἐν τῇ ἀνατροφῇ καὶ τῇ μορφώσει τῆς κόρης ἡ μουσική.

Λίαν προσφάτως ὁ διάσημος παιδαγωγὸς καὶ ἰδίᾳ ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν μόρφωσιν τῆς θηλείας νεολαίας κ. Κάμιλλος Σήη ἐδημοσίευσε σχετικὸν ἄρθρον ἐν τῇ ἐκπαιδευτικῇ ἐπιθεωρήσει, ἧς διευθυντὴς τυγχάνει, εἰς ἀπάντησιν τῶν ζητησασῶν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου τὴν γνώμην του μητέρων. Τὴν ἀπάντησιν αὐτοῦ παραθέτομεν αὐτολεξεὶ ὧδε : «Διδάσκουσι τὸ »κλειδοκύμβαλον πρὸς τὰς νεάνιδας ὡσεὶ ἐπρόκειτο νὰ ἐπιδο»θῶσιν αὗται εἰς τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ. Καταναλίσκουσι »πλείστας τῆς ἡμέρας ὥρας εἰς μελέτην καὶ ἐξάσκησιν, ἐπι»τυγχάνουσαι διὰ τούτου τὴν μηχανικὴν τῶν δακτύλων ἐκγύ»μνασιν, τὸν ἐκνευρισμὸν αὐτῶν τε καὶ τῶν περὶ αὐτάς, θυσιά»ζουσαι οὕτω τὸν πολύτιμον καιρόν, ὃν ἠδύναντο νὰ χρησιμο»ποιήσωσιν εἰς ἀνάπτυξιν τοῦ πνεύματος καὶ πλουτισμὸν τῶν »γνώσεων αὐτῶν. Νομίζομεν, λέγει, ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη τοιαύ»της ἀσκήσεως, ὅπως δύναταί τις νὰ ἀναγινώσκῃ μουσικὸν τε»μάχιον, καὶ ἐννοῇ τὰ ἀριστουργήματα τῶν ἐξόχων τῆς μου»σικῆς ἐργατῶν. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου προεκαλέσαμεν »τὴν γνώμην τοῦ διασήμου διδασκάλου Ch. Gounod. Προσ»καλοῦμεν δὲ τὰς κ. μητέρας, ἵνα μελετήσωσι τὴν ὡς ἑξῆς »ἔχουσαν ἀπάντησίν του :

«*Ἀγαπητὲ Κύριε.*

»Ζητεῖτε τὴν γνώμην μου ἐπὶ τῆς θέσεως, ἣν ὀφείλει νὰ »κατέχῃ ἡ μελέτη τοῦ κλειδοκυμβάλου ἐν τῇ ἀνατροφῇ τῶν »νεαρῶν δεσποινίδων μας· ἡ ἀπάντησις μοὶ φαίνεται ἁπλου»στάτη. **Ὀλιγώτερον ὡς οἷόν τε χρόνον δι' ἐκεί»νας, αἵτινες δὲν εἶναι προωρισμέναι διὰ τὸ τῆς »μουσικοδιδασκάλου ἔργον.** Αὕτη εἶναι ἡ ὁριστικὴ »γνώμη μου, ἣν ἀφίνω εἰς τὴν κρίσιν σας Ὑμέτερος

Ch. Gounod.»

Ἡ ἐν Εὐρώπῃ δημοσιογραφία κάτοχος γενομένη τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ἔκρινε καὶ ἐπέκρινε πολυειδῶς τὰ ἐν αὐτῇ.

Εὑρίσκουσιν ἐν γένει ὅτι ὁ κ. Ch. Gounod ἐφάνη ὀλίγον, ὑπερβολικὸς καὶ ὅτι εἶναι ἄδικον νὰ μὴ ἐνθαρρύνωσι τὰ τῶν εὐπόρων οἰκογενειῶν κοράσια, τὰ ὑπὸ τῆς φύσεως προικισθέντα διὰ μουσικῆς ἰδιοφυΐας, ὅπως διὰ μακροχρονίου καὶ κεκανονισμένης μελέτης τελειοποιῶνται ἐν τῇ μουσικῇ.

Ἀλλὰ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ὑπάρχουσι καὶ πολλοί, οἵτινες δὲν κρύπτουσι τὴν εὐχαρίστησιν, ἣν προξενεῖ αὐτοῖς ἡ ἀπαλλαγὴ τῆς ὑπὸ νεαρῶν κορασίων μουσικῆς ἐν συναναστροφαῖς ἐκτελέσεως, τῆς ἀφανιζούσης κυριολεκτικῶς τὰ ἀκουστικὰ ἡμῶν ὄργανα.

Ἀλλὰ τί πρέπει λοιπὸν νὰ κάμωσιν αἱ μητέρες ἐκεῖναι, τῶν ὁποίων τὰ τέκνα ἔφθασαν εἰς ἡλικίαν, καθ' ἣν ἡ ἕξις ἐπιβάλλει καλλιτεχνικήν τινα μελέτην ; Εἶναι λοιπὸν ἐπάναγκες νὰ διαγράψωσι τὸ κλειδοκύμβαλον ἢ μᾶλλον τὴν μουσικὴν ἐκ τοῦ προγράμματος τῆς διδασκαλίας ; Ὄχι, βεβαίως· διότι ἡ μουσικὴ χρησιμεύουσα εἰς ὑγιᾶ τοῦ πνεύματος ἐκγύμνασιν ἀποβαίνει λίαν ἐνωρὶς εἶδος πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ψυχαγωγίας, ἐὰν μάλιστα ἡ μαθήτρια ἔχῃ ποιάν τινα μουσικὴν διάθεσιν. Ἀλλὰ ὅσον ἐπιδοκιμάζομεν τοὺς γονεῖς ἐκείνους, οἵτινες ὑποβάλλονται εἰς στερήσεις καὶ θυσίας ἵνα παράσχωσιν εἰς τὰς θυγατέρας αὐτῶν τὰ μέσα τῆς ἐκμαθήσεως τῆς μουσικῆς, τῆς ἐναρμονίου καὶ μαγευτικῆς ταύτης τῶν εὐγενῶν τῆς ψυχῆς αἰσθημάτων ἐκδηλώσεως, ὅταν τὰ τέκνα ταῦτα κατανοῶσιν, ὅτι αἱ θυσίαι αὗται τῶν γονέων εἶναι ἡ ἠθικὴ ἀμοιβὴ τῆς εἰς τὰ μαθήματα ἐπιμελείας καὶ καλῆς αὐτῶν συμπεριφορᾶς, τόσον καταμεμφόμεθα τῶν γονέων ἐκείνων, οἵτινες ἐξ ἀνοήτου ἐγωϊσμοῦ καὶ μικροφιλοτιμίας ἐννοοῦσι διὰ τῆς βίας καὶ διὰ παντὸς ἄλλου τρόπου νὰ σκοτίσωσι καὶ ὑπερπληρώσωσι τὰς κεφαλὰς τῶν τέκνων αὐτῶν διὰ πολυπλόκων καὶ δυσνοήτων μουσικῶν συνθέσεων, συνεπαγομένων

οὐ μόνον τὸν κάματον καὶ ἐξάντλησιν τῶν διανοητικῶν αὐτῶν δυνάμεων, ἀλλὰ καὶ τὴν πρὸς τὴν τέχνην τῶν θεῶν καὶ μουσῶν ἀποστροφήν.

Ἐν ἑνὶ λόγῳ ἠθέλομεν εὐχηθῆ, ὅπως ἡ μουσικὴ ἐπιβάλληται ὡς ψυχαγωγὸν μέσον καὶ οὐχὶ ὡς μαρτύριον. Εἴδομεν νεάνιδας προετοιμαζομένας διὰ μουσικοὺς συναγωνισμοὺς ἢ ἑσπερινὰς συναυλίας, δι' ἃς τὸ κλειδοκύμβαλον μετεβάλλετο εἰς βασανιστήριον ὄργανον. Καθηλωμέναι ἐπὶ τῆς ἕδρας των ἐπὶ ὀκτὼ ἢ καὶ δέκα τῆς ἡμέρας ὥρας, ἐξευγμέναι, οὕτως εἰπεῖν, δίκην βοὸς εἰς τὸ ἄροτρον, ἔμενον ἐκεῖ μέχρις οὗ οἱ δάκτυλοι αὐτῶν ἀποκαμόντες ἠρνοῦντο καὶ τὴν ἐλαχίστην κίνησιν, οἱ δὲ νευροὶ αὐτῶν ἀπεποιοῦντο εἰς τὸ σῶμα πᾶσαν καθεστικὴν τάσιν· καὶ τοῦτο διὰ νὰ ἔχῃ ἡ μήτηρ τὴν κοῦφον ἱκανοποίησιν τοῦ νὰ ἀκούσῃ τὴν θυγατέρα αὐτῆς ἐπευφημουμένην καὶ χειροκροτουμένην.

Εἰς τοιαύτην περίστασιν ἡ μουσικὴ μακρὰν τοῦ νὰ ἀνταποκρίνηται εἰς τὸν σκοπόν της καταστρέφει τάς τε σωματικὰς καὶ πνευματικὰς δυνάμεις. Συνεπῶς ἡ νεᾶνις ἀπηυδισμένη καὶ κεκοπιακυῖα, μετ' εὐχαριστήσεως ἀπαλάττεται τῆς ὀχληρᾶς ταύτης ἐνασχολήσεως ἀπὸ τῆς ἐπαύριον τοῦ γάμου αὐτῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἡ μήτηρ δὲν ἐξασκεῖ πλέον τὰς τυραννικὰς ἐπ' αὐτῆς μουτικὰς ἀξιώσεις της.

Ἐννοήσατε λοιπόν, ὦ μητέρες, ὅτι ἡ μουσικὴ εἶναι τέχνη, ἣν διὰ νὰ μάθῃ ἡ κόρη σας ὀφείλει νὰ ἐννοήσῃ καὶ ἀγαπήσῃ αὐτήν· ὅτι ἵνα μελετᾷ αὐτὴν μεθ' ἡδονῆς, ὀφείλει νὰ ἔχῃ ἐν αὐτῇ τὸν θεῖον ἐκεῖνον τῆς μουσικῆς σπινθῆρα, δι' οὗ ὁ Ὀρφεὺς ἐμάγευε καὶ τὰ ἄγρια αὐτὰ θηρία. Τὸ νὰ ὑποβάλλητε τὴν κόρην σας, εἰς μηχανικὴν τῶν δακτύλων ἐκγύμνασιν, δὲν ἔπεται ὅτι θὰ καταστήσητε αὐτὴν καὶ μουσικόν· προτιμήσατε νὰ τὴν ἀφήσητε νὰ ἐνδύῃ καὶ ῥάπτῃ τὰς κούκλας της· ἡ ἄσκησις αὕτη ἀποβήσεται αὐτῇ λυσιτελεστέρα. Εἶναι ἐσφαλμένη ἡ ἰδέα ἐκείνων, οἵτινες φρονοῦσιν ὅτι πᾶσα κόρη καλῶς ἀνατεθραμμένη ὀφείλει νὰ ἀναγινώσκῃ τοὺς κλασικοὺς διδασκάλους καὶ νὰ ἐκτελῇ τὰ πλέον περίπλοκα μουσικὰ τεμάχια. Κατ' ἐμὴν κρίσιν ἡ νεᾶνις, δύναται βεβαίως νὰ εἶναι κάλλιστα ἀνατεθραμμένη, καίτοι ἀδυνατοῦσα νὰ ἀναγνώσῃ τὸν Beethoven καὶ τὸν Schumann. Τὰ προσόντα ἅτινα ἐξασφαλίζουσι τὴν εὐδαιμονίαν τῶν τε τέκνων καὶ τοῦ συζύγου καὶ ἐκτιμῶνται παρὰ νέων σεβαρῶν καὶ μεμορφωμένων, ζητούντων γυναῖκα, εἶναι πᾶν ἄλλο ἢ δάκτυλος ἐλαφρὸς καὶ εὐκίνητος καὶ ταχεῖα τῆς μουσικῆς ἀνάγνωσις καὶ ἐκτέλεσις.

Ἀλλὰ μήπως ἡ μουσικὴ καὶ μόνη ἀποτελεῖ τὴν ἐσφαλμένην πορείαν τῆς ἀνατροφῆς τῶν κορασίων; μήπως αἱ νεαραὶ γυναῖκες ἐφοδιάζονται διὰ τῶν προσόντων ἐκείνων, ὧν δέονται, ὅπως ἐκπληρώσωσι τὸν μόνον παρ' ἡμῖν ἀνεγνωρισμένον προορισμὸν αὐτῶν: τὸν τῆς συζύγου καὶ μητρός. Ὡς καὶ ἄλλοτε εἴπομεν ἡ μάθησις τῆς Γραμματικῆς, Γεωγραφίας, Ἱστορίας, Φυτικῆς κλπ. δέον νὰ συνοδεύηται καὶ συμβαδίζῃ μετὰ τῆς θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς ἐξασκήσεως πάντων τῶν ἀφορώντων εἰς τὴν μόρφωσιν τῆς γυναικὸς ὡς οἰκοδεσποίνης, συζύγου καὶ μητρός. Ἂς μιμηθῶμεν κατὰ τοῦτο τοὺς πρακτικωτάτους Γερμανούς, οἵτινες διδάσκουσι καὶ τὰς νεαρὰς αὐτὰς ἀριστοκράτιδας εἰς τὰ τῆς διευθύνσεως τοῦ οἴκου, τὴν θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν οἰκονομίαν, τὴν νοσηλευτικήν, τὴν ῥαπτικήν, κοπτικήν, μαγειρικήν, τοὺς διαφόρους τῆς πλυντικῆς τρόπους, τὸ σίδηρον, τέλος πᾶν ὅπερ πᾶσα οἰκοδέσποινα ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ, ἵνα προσηκόντως διανέμῃ τὴν ἐργασίαν καὶ διατάττῃ τὰ τοῦ οἴκου.

Εἰς ἐπισφράγισιν τῆς ὑπὸ πάντων τῶν ἀνδρῶν ἀνεγνωρισμένης ἀληθείας ταύτης, παραθέτομεν ὧδε τὴν ἀπάντησιν γνωστοῦ ἡμῖν πατρὸς πρὸς τὴν τὸν μηνιαῖον ἔλεγχον ἀποστείλασαν αὐτῷ κόρην του. Ἡ ἐπιστολὴ αὐτῆς εἶχεν ὡς ἑξῆς: «Πάτερ μου. Ἐλπίζω ὅτι εἶσθε εὐχαριστημένος ἐκ τῶν βαθμῶν, οὓς ἔλαβον καὶ κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον, ὅστις εἶναι καὶ ὁ τελευταῖος τῶν σχολικῶν μου σπουδῶν.

Ἱερά, ἄριστα. Ἑλληνικά, λίαν καλῶς. Μαθηματικά, ἄριστα Ἱστορίαν, ἄριστα. Γεωγραφίαν, κάλλιστα. Φυσικὴν, λίαν καλῶς. Παιδαγωγικὴν, ἄριστα. Μουσικὴν φωνητικὴν, ἄριστα. Μουσικὴν ὀργανικὴν, λίαν καλῶς. Γυμναστικὴν, ἄριστα. Ζωγραφικὴν, ἄριστα καὶ ποικιλτικὴν, λίαν καλῶς.

Εἴπετέ μοι λοιπὸν ἓν εὖγε καὶ δέχθητε τὴν πρὸς ὑμᾶς πολλὴν ἀγάπην τῆς θυγατρός σας.»

Ἀπάντησις τοῦ πατρός: «*Ἔχει καλῶς τέκνον μου· εἰς ἐπιτέλεσιν δὲ τῶν περὶ τῆς μελλούσης εὐδαιμονίας σου πόθων μου, ἡ πατρικὴ καρδία μου σοὶ εὔχεται τὴν ἀπόκτησιν συζύγου εἰδήμονος εἰς τὰ τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας, μαγειρικῆς, ῥαπτικῆς, ἢ μᾶλλον ἐμβαλωματικῆς, πλυντικὴς καὶ σιδηρώματος, ὅπως ἀπὸ κοινοῦ ἡ μὲν διὰ τῆς πολυμαθείας, ὁ δὲ διὰ τῶν οἰκιακῶν αὐτοῦ γνώσεων!!! ἐξασφαλίσητε τήν τε ἰδίαν καὶ τὴν τῶν τέκνων ὑμῶν εὐδαιμονίαν*»

Ο ΣΥΖΥΓΟΣ — ΤΑ ΤΕΚΝΑ.

(Συνέχεια· καὶ τέλος).

Ἀλλὰ δὲν θέλουσι νὰ συμφωνήσωσι μετ' ἐμοῦ αἱ μητέρες, διότι φοβοῦνται τὴν στενοχωρίαν. ἣν ἐπιβάλλει ἡ ἱερὰ ἀγνότης τῆς παιδικῆς ἡλικίας, διότι δὲν θέλουσι νὰ παύσωσι νὰ σπαταλῶσιν ἐκτὸς τοῦ οἴκου τὸν καιρόν, ὅστις ἐντὸς αὐτοῦ θὰ ἠδύνατο τοσοῦτον καλῶς νὰ χρησιμοποιηθῇ. Ἔχουσαι τὰς θυγατέρας των ἐν τῷ οἴκῳ των, ὑποχρεοῦνται νὰ ἐπαγρυπνῶσιν ἐφ' ὅλων τῶν λόγων των καὶ ἐφ' ὅλων τῶν πράξεών των· ἀναγκάζουσιν, οὕτως εἰπεῖν, ἑαυτὰς νὰ κυριεύωσι τῶν ἐλλείψεων καὶ ἐπιθυμιῶν των, ἵνα μὴ διακινδυνεύσωσι τὴν μητρικὴν ἐξουσίαν, καθιστῶσαι τὰ τέκνα των κριτὰς των.

Δύναταί τις ἐνταῦθα νὰ μοὶ ἀπευθύνῃ σπουδαίαν ἀντιλογίαν καὶ νὰ διατείνηται δικαίως ὅτι, ἐὰν ὅλαι αἱ μητέρες δύνανται νὰ δώσωσι τὴν ἠθικὴν ἀνατροφὴν, εἰς τὰς θυγατέρας των, μόνον ὀλίγαι αὐτῶν ἔχουσι τὰς ἀναγκαίας γνώσεις, ὅπως δώσωσιν εἰς αὐτὰς τὸν κατὰ τοὺς ἡμετέρους χρόνους ἀπαιτούμενον βαθμὸν διδασκαλίας. Βεβαίως, δὲν ὑπάρχει δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἀπόλυτος κανών.

Πλὴν ὅμως πολλῶν ἄλλων μέσων δυναμένων νὰ βοηθήσωσι τὴν μητέρα εἰς τὴν ἐξάσκησιν τοῦ καθήκοντος αὐτῆς τούτου, ὑπάρχει ἓν, οὗτινος θὰ μνημονεύσω ἐνταῦθα.

Δύο ἀξιόλογοι κυρίαι, διάσημοι διδασκάλισσαι διδάσκονται ἐν Παρισίοις καὶ ὧν ἡ ἐπιτυχία ἔφθασεν εἰς μέγιστον βαθμόν, ἔσχον τὴν λαμπρὰν ἰδέαν νὰ ἔλθωσιν ἀποτελεσματικῶς εἰς ἀρωγὴν τῶν μητέρων, αἵτινες ἐπιχειροῦσι τὸ πάντοτε ἐπίμονον ἔργον τοῦ διδάσκειν μόναι τὰς θυγατέρας των.

Διενοήθησαν ν' ἀναπτύξωσι τὴν παρ' αὐτῶν ἐφαρμοσθεῖσαν μέθοδον τῆς ἀνατροφῆς, ἐξ ἧς προέκυψαν λαμπρὰ ἀποτελέσματα, ἐν ἑβδομαδιαίῳ δημοσιεύματι, ἐκδιδομένῳ ὑπὸ τὸν τίτλον «*Ἡ ἐν τῇ οἰκογενείᾳ ἀνατροφή*».

Τὸ δημοσίευμα τοῦτο διαιρεῖται εἰς διαφόρους βαθμοὺς διδασκαλίας· εἰς στοιχειώδη, προκαταρκτικὴν, κατωτέραν, ἀνωτέραν, ἤτοι περιλαμβάνει πάσας τὰς γνώσεις, ἃς δύναται ν' ἀποκτήσῃ μία γυνή, ἀπὸ τῶν στοιχείων τῶν διαφόρων τούτων γνώσεων, γαλλικῶν, ἱστορίας, γεωγραφίας, γραμματολογίας, μαθηματικῶν, μέχρι τῆς πραγματικῆς καὶ σοβαρᾶς μαθήσεως ἑκάστου τῶν κλάδων τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ὁ τρόπος ὃν ἀπεδέχθησαν αἱ Κυρίαι Fabre καὶ Gentilhomme, συγγραφεῖς τῆς μεθόδου ταύτης, εἶνε λελογισμένη καὶ δεδοκιμασμένη ὀνοματολογία ποσοῦ ὕλης, ἣν δέον νὰ διδάσκηται καθ' ἑκάστην — ὑπὸ τὸν τύπον μαθημάτων καὶ καθηκόντων — τὸ τέκνον ἀναλόγως τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ἡλικίας του. Κατώρθωσαν αὗται νὰ ἐγχαράττωσιν ἐσαεὶ ἐν ταῖς νεαραῖς μνήμαις, πᾶν ὅ,τι παρίσταται αὐταῖς, κατώρθωσαν δὲ τοῦτο διὰ μόνου τοῦ τρόπου, δι' οὗ αἱ ἐπιτήδειαι ἐκεῖναι διδασκάλισσαι ἀνεῦρον τὸ ποσὸν τῶν γνώσεων, ἃς δέον καθ' ἑκάστην ν' ἀποκτῶσιν αἱ εἰς τὰς μερίμνας των ἐμπεπιστευμέναι νεαραὶ ἐκεῖναι διάνοιαι.

Ἐν τῇ ἐξαιρέτῳ ταύτῃ ταξινομήσει τῶν καθηκόντων καὶ τῶν μαθημάτων ἑνοῦνται καὶ πρακτικαὶ συμβουλαί, τῇ βοηθείᾳ τῶν ὁποίων ἡ ἐφαρμογὴ τῆς μεθόδου καθίσταται τοσοῦτον ἁπλῆ, ὥστε δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ εἶνε αὐτὴ ἡ μήτηρ τελείως πεπαιδευμένη, ὅπως διευθύνῃ τὴν ἀνατροφὴν τῶν θυγατέρων της.

Ἐννοεῖ τις εὐκόλως τὴν σπουδαιότητα τῆς ὑπὸ τῶν συγγραφέων τούτων ἀποδοθείσης ὑπηρεσίας. *Ἡ ἐν τῇ οἰκογενείᾳ ἀνατροφὴ* τιθεμένη ἐν ταῖς χερσὶ νοήμονος γυναικός, μητρὸς ἢ παιδαγωγοῦ ἀντικαθίστησιν αὐτὴν τὴν παίδευσιν, κατὰ μείζονα δὲ λόγον τὴν πεῖραν.

Προστίθημι δὲ ὅτι *ἡ ἐν τῇ οἰκογενείᾳ ἀνατροφὴ* περιέχει οὐ μόνον τὴν καθ' αὐτὸ λεγομένην διδασκαλίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν διδασκαλίαν τῆς μουσικῆς. Ἡ Κα Fabre ἠδυνήθη — μὲ μεγάλην ἐπιτηδειότητα — νὰ κατατάξῃ τὰς μουσικὰς μελέτας κατὰ τρόπον, ὥστε καὶ μετρία μουσικὸς νὰ δύναται νὰ κάμῃ λαμπρὰς μαθητρίας, χάρις εἰς τὴν μεγάλην σαφήνειαν τῶν θεωρητικῶν της ἐπεξηγήσεων, εἰς τὰς ἐπὶ τοῦ μηχανισμοῦ πρακτικὰς συμβουλάς της, ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν γυμνασμάτων, τῶν μελετῶν ἃς ὑποδεικνύει, ἐπὶ τοῦ τρόπου τοῦ ἐκφράζεσθαι τὴν μουσικὴν, τοῦ δίδειν τὸν χαρακτῆρα, τὸ αἴσθημα τῶν κλασικῶν ἢ ἄλλων τεμαχίων, ἅτινα διδάσκει εἰς τὴν μαθήτριαν.

Τοῦτο φαίνεται σχεδὸν ἀδύνατον καὶ ὅμως εἶνε ἀληθές.

Δὲν εἶχον δίκαιον, ἀφ' οὗ εἶπον τὴν ἰδέαν μου ἐπὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν νεανίδων νὰ ὑποδείξω καὶ τὸν ὑπ' ἐμοῦ γνωστὸν πρακτικὸν τρόπον, τὸν ἱκανὸν νὰ ὑποστηρίξῃ τὸ φρόνημά μου καὶ νὰ παράσχῃ μεγαλείτερον ἀποτέλεσμα ἢ ὅσον μία θεωρία; Εἰς τὰς ἀναγνωστρίας μου ἀπόκειται ἡ κρίσις· ἀλλ' εἰμὶ βεβαία, ὅτι αἱ πλεῖσται αὐτῶν θὰ μ' εὐχαριστήσωσιν ἐνδομύχως, διότι εἰσῆλθον εἰς τὰς λεπτομερείας ταύτας.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ) **Ζαχαρούλα Μιχ. Δαμῆ.**

ΠΤΑΙΟΥΝ ΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ;

Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμὸν 17 φύλλῳ ἡμῶν ἐδημοσιεύσαμεν ἄρθρον καυτηριάζον πως τὰς ἐκ τῆς ἐλλειποῦς καὶ πλημμελοῦς διδασκαλίας τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων χαινούσας πληγάς, ὁρμώμεναι ἐκ τῆς ἐπισκέψεως ἡμῶν κατὰ τας προφορικὰς ἐξετάσεις τῆς Ε'. Ἑλληνικῆς σχολῆς. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐπιθυμοῦμεν νὰ φανῶμεν κρίνουσαι μεροληπτικῶς ἢ ἐκληφθῶμεν ὡς ἀδίκως ἐπιτεθεῖσαι καθ' ἑνὸς καὶ μόνου διδασκάλου, ἀφοῦ ἄλλως τε τὸ κακὸν γενικὸν τυγχάνει, ἐζητήσαμεν νὰ ἐξετάσωμεν καὶ μελετήσωμεν βαθύτερον τοὺς λόγους, δι' οὓς ἡ ἐν γένει τῶν Ἑλλην. σχολείων πρόοδος χωλαίνει, ἵνα μὴ εἴπωμεν ἐν οἰκτρᾷ διατελεῖ καταστάσει.

Προμηθευθεῖσαι τὰ σχετικὰ τοῦ ὑπουργείου προγράμματα καὶ διατάγματα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὰ ἑλληνικὰ τοῦ κράτους σχολεῖα, μελετήσασαι δὲ καὶ ἀκριβῶς ἐξετάσασαι τὰ ἐν αὐτοῖς, ἐπείσθημεν δυστυχῶς, καὶ ἀνενδοιάστως ἐκφέρομεν τὴν πεποίθησίν μας ταύτην, ὅτι «*ἀπὸ την κεφαλὴν βρωμᾷ τὸ ψάρι*» ὡς λέγει δημώδης τις παροιμία.

Καὶ ἐρχόμεθα εἰς τὰς λεπτομερείας, ἀρχόμεναι ἀπὸ τῆς ἐξετάσεως τοῦ σχετικοῦ προγράμματος τῆς α'. ἑλληνικῆς τάξεως, ἐπιφυλαττόμεναι νὰ πραγματευθῶμεν καὶ μελετήσωμεν τὸ ὅλον πρόγραμμα ἐν ὁλοκλήρῳ σειρᾷ ἄρθρων, θεωροῦσαι τοῦτο καθῆκον ἡμῶν· διότι ὡς καὶ ἄλλοτε εἴπομεν ἡ ἐκπαίδευσις τῶν τε θηλέων καὶ ἀρρένων τὴν γυναῖκα ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἀποβλέπει, ὡς ἀποτελοῦσα ἀναπόσπαστον μέρος τῆς εἰς αὐτὴν ἀνατεθειμένης τῶν τέκνων μορφώσεως καὶ ἀγωγῆς.

Ἐν τῇ α'. λοιπὸν λεγομένῃ τάξει τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου τὸ πρόγραμμα διαλαμβάνει τὴν διδασκαλίαν ἐκ τῆς γραμματικῆς ὁλοκλήρου τοῦ **τυπικοῦ** μέρους. Τυπικόν!!! τοῦ: ἐστιν ἐν ἔτει 1887 τίθεται ἐν τῷ προγράμματι τῷ ὑπὸ τῆς ἐπὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν τοῦ κράτους ἐπιτροπῆς συνταχθέντι, ἡ διάταξις διδασκαλίας τῆς γραμματικῆς τυπικῶς. Συντάσσεται δὲ τὸ πρόγραμμα τοῦτο ὑπὸ ἀνδρῶν ἀσχολήθέντων βεβαίως ἐν Γερμανίᾳ εἰς τὰ τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης καὶ ἀποκομισάντων ἐκεῖθεν ἰδέας καὶ πολυμάθειαν, ὧν ἄνευ δὲν θὰ ἐκρίνοντο κατάλληλοι τῶν ὑψηλῶν θέσεων, ἃς κατέχουσιν.

Ἐρωτῶμεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς αἱ ἀγράμματοι (καθ' ὃ γυναῖκες,) ποῦ τῶν νεωτέρων Γραμματικῶν ὑπάρχει ἰδιαίτερον τμῆμα τυπικόν, ἵνα τοῦτο ὁ διδάσκαλος διδάξῃ, καὶ πῶς μορφόνονται κατὰ τοὺς παιδαγωγικοὺς κανόνας, αἱ διανοητικαὶ δυνάμεις τῶν ἑνεκατῶν ἢ δεκαετῶν μαθητῶν διὰ τῆς ἐκμαθήσεως πάντων τῶν τύπων τῆς ἑλλ. Γραμματικῆς· τουτέστι τύπους ὀνομάτων ὁμαλῶν τε καὶ ἀνωμάλων, συνηρημένων ὁλοπαθῶν καὶ ὀλιγοπαθῶν, ἀττικῶν τε καὶ μή, ἀντωνυμιῶν, ῥημάτων, βαρυτόνων, περισπωμένων καὶ εἰς μι ὁμαλῶν τε καὶ ἀνωμάλων, σειρὰν ἰδιοκλήτων ῥημάτων ὡς τῶν *εἰμὶ*, εἶμι, ἴημι, οἶδα, κεῖμαι κ. ἄ. προθέσεις, ἐπιρρήματα, συνδέσμους, ἐπιφωνήματα καὶ παρομοίας παραζύλας, χωρὶς νὰ μάθωσι τοὺς λόγους, δι' οὓς τοῦτο σχηματίζεται οὕτω καὶ ἐκεῖνο ἄλλως.

Δεδομένου λοιπὸν ὄντος, ὅτι ἡ μηχανικὴ τῶν τύπων ἐκμάθησις ἀποβαίνει ἀδύνατος, ἔστω καὶ θαυματουργὸν μνήμην ἐὰν παραδεχθῶμεν εἰς τοὺς παῖδας, ὁ πτωχὸς διδάσκαλος

κατ' ἀνάγκην θὰ διδάξῃ καὶ τοὺς κανόνας, ἵνα διὰ τῆς λογικῆς τούτων ἀναπτύξεως ὑποβοηθουμένη ἡ μνήμη ἀποτυπώσῃ ἐν αὐτῇ τοὺς διαφόρους τύπους.

Τοῦθ' ὅπερ ὑποχρεοῖ αὐτὸν νὰ διδάξῃ ὁλόκληρον τὸ **γραμματικὸν** τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης μέρος, ἐν ὀκταμήνῳ διαστήματι εἰς κλάσιν συνισταμένην ἐξ ἑβδομήκοντα ἢ ὀγδοήκοντα μαθητῶν. Παρατηροῦμεν λοιπὸν τοῖς τὰ τοιαῦτα προγράμματα συντάξασιν, ὅτι ἡ γραμματικὴ διδάσκεται κατὰ τὸ ὑπ' αὐτῶν ἐν τοῖς δημοτικοῖς σχολείοις εἰσαχθὲν σύστημα, τὸ καὶ παραδεκτὸν γενόμενον ὑπὸ παντὸς ἐχέφρονος ἀνθρώπου, οὐχὶ μηχανικῶς καὶ τυπικῶς, ἀλλὰ λογικῶς, δι' ὃ καὶ ἡ σύνταξις, ἡ ὀρθότερον λογικὴ λεγομένη ἀνάλυσις, προηγεῖται πάντοτε τῆς διδασκαλίας τῶν γλωσσικῶν λεγομένων· β' ὅτι τὰ γλωσσικὰ ταῦτα διδάσκονται ἐπίσης λογικῶς καὶοὐχὶ μηχανικῶς, ἅτινα δέον νὰ συνοδεύωνται πάντοτε κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ γυμνασιάρχου κ. Ἀντωνιάδου ἐκπονηθεῖσαν κατὰ τὸ Γερμανικὸν γραμματικήν, ὑπὸ θεματογραφίας ἐν ᾗ οἱ διάφοροι τύποι ἐφαρμόζονται πρὸς πρακτικὴν τοῦ παιδὸς εὐκολίαν καὶ πρὸς ἀποφυγὴν ἀκριβῶς τυπικῆς καὶ μηχανικῆς ἐκμαθήσεως. Παρατηροῦμεν δὲ αὐτοῖς, ὅτι διαπράττουσιν ἔγκλημα ἐπιβάλλοντες τοιαύτης φύσεως προγράμματα, ὅπως ἐφαρμοσθῶσιν ἐπὶ μαθητῶν, περιπιπτόντων εἰς σύγχυσιν νοῦ, ἕνεκα τοῦ κυκεῶνος, ἐν ᾧ ῥίπτει αὐτοὺς ἡ ὡς ἐκ τῆς ἀναλογησίας καὶ ἀξιομέμπτου ἀδιαφορίας αὐτῶν προκύπτουσα συγκεχυμένη καὶ ἄνευ σκοποῦ καὶ λόγου διδασκαλία· διότι ὁ ἀποφοιτῶν τῆς δ'. τάξεως τῶν, κατὰ τὸ πρότυπον, δημοτικῶν σχολείων ἐσυνείθισε νὰ ἐργάζηται λογικῶς καὶ ἐσκεμμένως· μεταβαίνων δὲ εἰς τὸ Ἑλληνικόν, κρίσις, νοῦς διασκεπτικός, γνωστικαὶ δυνάμεις τίθενται ἐν παρέργῳ, ὅπως ἀπολύτως ἐπιτευχθῇ ἡ μηχανικὴ λειτουργία τῆς μνήμης καὶ μόνης, ἥτις, ὡς ἐκ τῆς ἀποτόμου τῆς πρὸς ἀποτύπωσιν ἐπ' αὐτῆς ἐπισωρεύσεως τῆς ὕλης, κάκιστα λειτουργεῖ, ἵνα μὴ εἴπωμεν, καθ' ὁλοκληρίαν παραλύει.

Ἐκ τούτου ἡ φαινομενικὴ τοῦ μαθητοῦ δύσνοια, τὸ μαρτύριον τοῦ μὴ εἰς τὰ τοιαῦτα ἐμβαθύνοντος διδασκάλου, ὅστις ὑποχρεούμενος νὰ ἐκτελέσῃ τὰ ἐν τῷ προγράμματι ὁριζόμενα, μὴ δυνάμενος δὲ καὶ πάσχων ὡς ἐκ τοῦ μὴ ἀποτελεσματικοῦ καὶ καρποφόρου τῆς διδασκαλίας, ἀπόλυσι τὴν ὑπομονήν, ἔρχεται εἰς ἀπόγνωσιν καὶ παρεκτρέπεταί πως κατὰ φυτικὸν λόγον τῶν διαγεγραμμένων ὑπὸ τῶν παιδαγωγικῶν νόμων ὁρίων, ὡς ὁ τῆς ἑ. Ἑλληνικῆς Σχολῆς διδάσκαλος, ὃν λίαν αὐστηρῶς ὁμολογουμένως ἐκρίναμεν, ἐκλαβοῦσαι ἐκ τῶν πρώτων ἡμῶν ἐντυπώσεων τὴν φυτικὴν ἄλλως τε ἀνυπομονησίαν αὐτοῦ ἀντὶ συστηματικῆς κατὰ τῶν παίδων ἐπιθέσεως, ἐνῷ ὡς μετὰ τοῦτο ἐπληροφορήθημεν, ὁ Κύριος οὗτος εἷς ἐκ τῶν μᾶλλον εὐσυνειδήτων τυγχάνει καὶ ὑπὲρ πάντα ἄλλον προσεπάθησε νὰ συμβιβάσῃ τὴν λογικὴν τῶν παίδων ἐξάσκησιν πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ προγράμματος ἐπιβαλλομένην αὐτῷ τυπικὴν διδασκαλίαν.

Ἄλλως τε οἱ διδάσκαλοι οὗτοι ἠρωτήθησαν ποτέ, ἐὰν διδάσκωσι νήστεις ἢ πληρώσαντες τὸν στόμαχόν των διὰ ξηροῦ ἄρτου καὶ ἐλαιῶν; Γνωρίζομεν δὲ πόσον συντελεῖ εἰς τὴν εὐδιαθεσίαν παντὸς ἀνθρώπου, ὁ τρόπος τοῦ διαιτᾶσθαι καὶ ἡ πρὸς ἰδιοσυντηρησίαν ἀένναος μέριμνα.

Ὁ πτωχὸς διδάσκαλος πεινᾷ. Διότι οἱ Ἑλληνοδιδάσκαλοι ἀριστοῦχοι μεν λαμβάνουσι μηνιαῖον μισθὸν 140 δρ. δευτεροβάθμιοι 110 καὶ τριτοβάθμιοι 90· οἱ ἄνευ πτυχίων δὲ βαθμοὶ μόνον 80.

Ἐρωτῶμεν τοὺς γενναιότατα μισθοδοτουμένους, ἐσκέφθησαν ποτέ, ὅτι ὁ λοῦστρος τρέφεται καλλίτερον τῶν Ἑλληνοδιδασκάλων· διότι οἱ λοῦστροι κερδίζουσι 4 — 5 δρ. τὴν ἡμέραν, ἐνῷ ὁ Ἑλληνοδιδάσκαλος κερδίζει 3 μόνον, ἐκ τῶν ὁποίων ἀντὶ 1 δρ. πληρόνει ἐνοίκιον ἑνὸς δωματίου, 1 δρ. θέλει ἐπίσης δι' ἐνδύματα, ὑποδήματα, πίλους, ἀσπρόρουχα κ.τ.λ. τῷ ὑπολείπεται λοιπὸν 1 δρ. ἐκ τῆς ὁποίας 15 λεπτ. χρησιμεύουσι δι' ἕνα τοὐλάχιστον καφφέ, δέκα πέντε διὰ καπνόν· τὰ ὑπολειπόμενα δὲ ἑβδομήκοντα ἀκριβῶς δι' ἕνα ἄρτον καὶ 20 λεπτ. ἐλαίας ἢ τυρόν· ἐν περιπτώσει ἐννοεῖται, καθ' ἣν δὲν ἀσθενήσῃ καθ' ὅλον τὸ ἔτος, καθ' ἣν εἶναι ἄγαμος, ἢ δὲν ἔχει γραῖαν μητέρα καὶ ἀνηλίκους ἀδελφὰς νὰ διαθρέψῃ, καθ' ἣν τέλος δὲν πλύνει καὶ σιδηρόνει μόνος του τὰ ἐσωρρουχά του. Πῶς θέλετε ὁ δυστυχὴς αὐτὸς ἄνθρωπος νὰ ἔχῃ ὑπομονήν, νὰ εἶναι εὔσπλαγχνος, γενναῖος καὶ φιλόστοργος, ἀφοῦ δεκάκις τῆς ἡμέρας αἱ διαμαρτυρήσεις τοῦ στομάχου του ὑπενθυμίζουσιν αὐτῷ, ὅτι δὲν ὑπάρχει δικαιοσύνη, ὅτι δὲν ὑπάρχει εὐσπλαγχνία, ὅτι δὲν ὑπάρχει στοργή.

Ἴσως παρατηρήσωσιν ἡμῖν, ὅτι οἱ Κύριοι διδάσκαλοι δύνανται πλὴν τῆς πενταώρου ἢ ἑξαώρου ἐν τῇ σχολῇ διδασκαλίας νὰ ἀναλάβωσι καὶ ἐξωτερικὰς παραδόσεις. Ἐλλείψει θέσεων ὀλίγιστοι δύνανται νὰ ἐπιτύχωσι τοιαύτας, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐπιτυγχάνοντες δύνανται ἄρα νὰ διδάξωσιν ἐπὶ 9 ἢ 10 ὥρας τῆς ἡμέρας; τοῦτο ἄλλως τε ἀντίκειται εἰς τοὺς περὶ διδασκάλων νόμους τῶν πεπολιτισμένων κρατῶν, ἐν οἷς ὁριστικῶς μόνον πεντάωρος ἢ τὸ πολὺ ἑξάωρος ἐπιτρέπεται παρὰ τοῦ αὐτοῦ διδασκάλου ἡμερησία ἀποτελεσματικὴ διδασκαλία, ἀφοῦ οἱ ἰατροὶ ἀναγνωρίζουσι καὶ εἰς αὐτοὺς ἐρεθισμὸν νευρικοῦ συστήματος, ἐξάντλησιν δυνάμεων, εὐπάθειαν, ὅπως καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς τῶν ἀνθρώπων.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω λοιπὸν δύναταί τις νὰ κρίνῃ τίς πταίει διὰ τὴν ἔκρυθμον τῶν σχολείων μας κατάστασιν.

Ο ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΕΝ ΜΑΓΧΕΣΤΡΙΑ

Συνέχεια

ΤΕΤΑΡΤΗ τῇ 25)7 Ἰουλίου 1887.

Κατὰ τὸ ὁρισθὲν πρόγραμμα δοξολογία ἔμελλε νὰ ψαλῇ ἐν τῷ ναῷ πρὸς τιμὴν τοῦ Διαδόχου εἰς ἣν θὰ παρευρίσκετο καὶ ἐκεῖνος. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁ ναὸς ἦτο καλλιτεχνικώτατα διακεκοσμημένος δι' ἀνθέων, τὰ πλεῖστα τῶν ὁποίων ἦσαν διασπαρμένα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἀποτελοῦντα οὕτω λαμπρὸν ποικιλόστικτον τάπητα καὶ ἐν γένει ἡ ὅλη διακόσμησις τοῦ ναοῦ ἐμαρτύρει τὴν ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων τῆς Ἐκκλησίας καταβληθεῖσαν φροντίδα, ὅπως γένηται αὐτῷ καὶ ἐν τῷ ναῷ ἡπρέπουσα ὑποδοχή.

Πρὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ Διαδόχου ἡ Ἐκκλησία ἦτο ἤδη πλήρης Κυριῶν καὶ Κυρίων, οἵτινες ἀνυπομόνως ἀνέμενον νὰ χαιρετίσωσι τὸν προσφιλῆ αὐτῶν Διάδοχον.

Περὶ τὴν 11ην π. μ. ἐπευφημίαι, καὶ ζητωκραυγαὶ ἔξωθεν τοῦ ναοῦ προανήγγειλαν τὴν ἔλευσιν τοῦ Διαδόχου, οἱ ἱερεῖς δὲ περιβεβλημένοι τὰ ἄμφια ἐξῆλθον πρὸς προϋπάντησίν του.

Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς τελετῆς, οἱ δακρύβρεκτοι ὀφθαλμοὶ πάντων ἠτένιζον μετ' ἀγάπης καὶ ὑπερηφανείας τὸν μέλλοντα βασιλέα τῆς Ἑλλάδος. Τὸ θέαμα ἦτο ἐπιβλητικὸν καὶ συγκινητικόν.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς δοξολογίας ὁ ἱερεὺς τοῦ ναοῦ διὰ τρεμούσης καὶ ὑπὸ λυγμῶν διακοπτομένης φωνῆς ἐξέφρασεν Αὐτῷ, ὁποίαν χαρὰν καὶ ὑπερηφάνειαν ᾐσθάνθησαν οἱ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ Ἕλληνες ἐπὶ τῇ ἀφίξει του.

Μετὰ ταῦτα ἡ τριμελὴς ἐθνικὴ ἐπιτροπὴ ἐπλησίασε τὸν Διάδοχον, προσφέρουσα Αὐτῷ τὴν ἐκ μέρους τῆς Ἑλ. κοινότητος προσφώνησιν, ἣν ὁ κ. Κ. Πολιτάκης διὰ λίαν συγκεκινημένης φωνῆς ἀνέγνωσεν.

Εἶχε δὲ οὕτω.

Πρὸν τὴν Α. Β. Ὑψ. Διάδοχον Κωνσταντῖνον

Ὑψηλότατε !

«Μετ' ἀνεκλαλήτου χαρᾶς καὶ ἐθνικῆς ὑπερηφανίας ἡ ἐνταῦθα Ἑλληνικὴ ἀποικία ὑποδέχεται, τὴν Σὴν Ὑψηλότητα. Οἱ ἐνταῦθα Ἕλληνες, μακρὰν τῆς φίλης Πατρίδος ζῶντες, οὐδέποτε παύουσιν ἀτενίζοντες πρὸς τὴν χώραν ἐκείνην τὴν μικρὰν μὲν τὸν χῶρον, μεγάλην δὲ τὸ πνεῦμα, τὴν ἀπόγονον ἐνδόξου παρελθόντος καὶ τὴν κοίτην τῶν φώτων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, τὴν ἀείποτε ποτισθεῖσαν ὑπὸ μαρτυρικοῦ αἵματος, ὅπερ κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἔχυσεν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς ἐλευθερίας.

«Τῆς χώρας ταύτης Σὺ εἶσαι Ὑψηλότατε γνήσιος γόνος. Αὐτὴ Σ' ἐγέννησεν ἐν τοῖς κόλποις της, αὐτὴ Σ' ἀνέθρεψεν ἐν ταῖς ἀγκάλαις της, ὑπερηφάνως δὲ καὶ πεποιθότως εἰς Σὲ ἀτενίζει, ὅπως ἐπὶ τῶν βημάτων τοῦ Σεπτοῦ Πατρός Σου βαδίζων, ὁδηγήσῃς αὐτὴν ποτὲ εἰς τὸ ὕψος τοῦ ἀρχαίου καὶ ἐνδόξου μεγαλείου της.

«Εἰς τὸ ὑψηλὸν καὶ φιλόπατρι τοῦτο ἔργον Σὲ προετοιμάζει ὁ Σεπτὸς Πατήρ Σου καὶ προσφιλὴς Βασιλεὺς ἡμῶν, ἔχων παντοῦ ἀκάματον συνεργὸν τὴν ἀγάπην τοῦ λαοῦ του, ὅστις μέχρις αἵματος θέλει περιφρουρεῖ τὸν θρόνον, θεωρῶν αὐτὸν τὸ κέντρον τῶν ἐλπίδων του. Ζήτωσαν οἱ Σεπτοὶ Βασιλεῖς ἡμῶν ! Ζήτω ὁ Διάδοχος ! Ζήτωσαν οἱ προσφιλεῖς Αὐτοῦ Ἀδελφοὶ μετὰ τῶν Χαριτοβρύτων Ἀδελφῶν Του.»

Ἡ Α. Β. Ὑψηλότης ἀπήντησε δι' ἠχηρᾶς καὶ καθαρᾶς φωνῆς τὰ ἑξῆς :

«Ὁ Βασιλεὺς μὲ ἐπιφόρτισε νὰ σᾶς διαβιβάσω τοὺς χαιρετισμούς Του. Σᾶς φέρω ταὐτοχρόνως καὶ τοὺς χαιρετισμοὺς τῆς προσφιλοῦς Ἡμῶν Ἑλλάδος. Ὡς Ἕλλην χαίρω, Κύριοι, βλέπων Ὑμᾶς ἐνταῦθα, ἔνθα διὰ τῆς ἐργασίας τιμᾶτε τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα.

«Διὰ τῆς ὑποδοχῆς σας ταύτης ἀπεδείξατε, ὅτι καίπερ ζήσαντες ἐπὶ πολλὰ ἔτη μακρὰν τῆς πατρίδος δὲν ἐλησμονήσατε αὐτὴν καὶ ὅτι εἴσθε καὶ θὰ ἦσθε πάντοτε Ἕλληνες. Ἡ Πατρὶς ἔχει ἀνάγκην ὅλων τῶν τέκνων Της, ἵνα ἐκπληρώσῃ τὰ ἱστορικά της καθήκοντα.

Ἐγὼ δὲ θ' ἀποκομίσω τὴν πεποίθησιν, ὅτι ὅπου ὁμιλεῖται ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα ἐκεῖ ἀπαντᾶται καὶ ἡ Ἑλλάς.

Ζήτω ἡ Πατρίς !»

Τὸν λόγον τοῦ Διαδόχου ἐπηκολούθησαν ἐνθουσιώδεις ζητωκραυγαί, αἵτινες καὶ παρετάθησαν, μέχρις οὗ ἐπιβὰς ἁμάξης καὶ περιστοιχιζόμενος ὑπὸ λαμπρᾶς συνοδείας ἀνεχώρησε πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς ἐνταῦθα ἐκθέσεως.

Ἐν τῇ ἐκθέσει ὑπεδέχθησαν τὴν Α. Β. Ὑψηλότητα τὰ διάφορα μέλη τῆς ἐπιτροπῆς τῆς ἐκθέσεως, γενομένων δὲ τῶν διαφόρων συστάσεων μετὰ τῆς ἀνηκούσης ἐπισημότητος ὁ Διάδοχος ἐδαπάνησε τὸν χρόνον του περιεργαζόμενος τὰ πάντα μετὰ μεγάλης προσοχῆς, ἰδίως ὅμως ἐνδιέτριψεν ἐν τῇ πινακοθήκῃ.

Ἐν τῷ μεταξὺ μεγαλοπρεπὲς πρόγευμα παρετέθη, εἰς ὃ παρεκάθησε καὶ ἡ λοιπὴ συνοδεία.

Ἐπισκεφθεὶς καὶ τὸ κατάστημα τῶν ἀδελφῶν Ράλλη, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ κ. Χατζοπούλου, ἔνθα ἀμέσως ἐδέχθη δύο πρεσβείας τὴν τῶν Ἀρμενίων καὶ τὴν τῶν κατοίκων τοῦ Salford.

Τῶν τελευταίων ἡ προσφώνησις ἔχει ὡς ἑξῆς.

«Πρὸς τὴν Α. Β. Ὑψηλότητα διάδοχον τῆς Ἑλλάδος.

Οἱ ὑποσημειούμενοι κάτοικοι τῆς πόλεως Salford σπεύδομεν νὰ ἐκφράσωμεν τὰς ἐγκαρδίους εὐχαριστίας ἡμῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ ἐπισκέψει ὑμῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ.

Ἡ μεγάλη καὶ σπουδαία ἀποικία τῶν συμπολιτῶν Σου, ἡ διαμένουσα ἐνταῦθα, ἀνέκαθεν ὑπεστήριξε τὰς ἀρχὰς τῆς ἐλευθερίας καὶ δικαιοσύνης, ἡ διάδοσις τῶν ὁποίων ὑπῆρξε πάντοτε ὁ σκοπὸς ἡμῶν καὶ ἐν πολλαῖς περιστάσεσιν ἔδειξε τὴν πρὸς ἡμᾶς συμπάθειάν της διὰ πολυτίμου συμπράξεως.

Ἡμεῖς παρηκολουθήσαμεν μετὰ συντόνου ἐνδιαφέροντος τοὺς ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνας τοῦ Ἑλλ. ἔθνους καὶ χαίρομεν ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ αὐτῶν.

Βλέπομεν δὲ μετ' εὐχαριστήσεως τὴν τακτικὴν καὶ εἰρηνικὴν ἀνάπτυξιν Συνταγματικῆς κυβερνήσεως διὰ θεσμῶν παρεχόντων τῷ θρόνῳ ἀσφάλειαν καὶ ἐμπεδούντων τὴν πίστιν καὶ εὔνοιαν τοῦ ἑλλ. ἔθνους.

Τῇ Αὐτοῦ δὲ Μεγαλειότητι τῷ ἐπιφανεῖ πατρὶ ὑμῶν εἰλικρινῶς εὐχόμεθα μακρὰν εὐτυχῆ καὶ εὐδαίμονα βασιλείαν.

Ὑμῖν δὲ βίον χρησιμότητος καὶ τιμῆς καὶ ἐν ὀφειλομένῳ χρόνῳ ἄσπιλον καὶ ἀμείωτον κληρονομίαν μετὰ διηνεκοῦς ὑγείας καὶ ἰσχύος καθὼς καὶ τὴν σταθερὰν ἀφοσίωσιν εὐημεροῦντος ἔθνους καὶ τὴν ὑποστήριξιν αὐτοῦ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ὑψηλῶν καὶ βαρέων καθηκόντων Σου.»

Τὴν ἑσπέραν καὶ ταύτης τῆς ἡμέρας ὁ κ. Χατζόπουλος παρέθηκε δεῖπνον, εἰς ὃ πλὴν τῶν Ἑλλήνων παρεκάθησαν καὶ πολλοὶ Ἄγγλοι καθὼς καὶ λαμπρὰ φωταψία ἐγένετο.

Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ὁ Πρίγκηψ ἀνεχώρησε διὰ Λύβερπουλ ἐκφράσας πολλὰς εὐχαριστίας διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν γενομένην εἰλικρινῆ καὶ ἐνθουσιώδη ὑποδοχήν. Ἀνάπτια Στάμπα.

ΑΙ ΑΓΓΛΙΔΕΣ ΕΛΛΗΝΙΣΤΡΙΑΙ ΑΙ ΔΕ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΤΙ ;

Αἱ νεαραὶ μαθήτριαι τοῦ Λυκείου Bedfort, ἐν Λονδίνῳ ὑπεκρίθησαν κατ' αὐτὰς ἐπιτυχέστατα τὴν «*Ἰφιγένειαν ἐν Ταύροις*» τοῦ Εὐρυπίδου εἰς ἀρχαίαν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Πλῆθος σοφῶν φιλελλήνων ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν παρευρέθη εἰς τὴν παράστασιν ταύτην, χειροκροτῆσαν μετὰ φρενήρους ἐνθουσιασμοῦ τὰς νεαρὰς Ἑλληνιστρίας, ὧν ἠὐπιτυχὴς ὑπόκρισις

ἦν τρανωτάτη ἔνδειξις τῆς προόδου τῶν νεαρῶν Ἀγγλίδων εἰς τὰς νεκρὰς πλέον ταύτας διαλέκτους. Τόσον δὲ καλῶς διδάσκεται πρὸς τὰς Ἀγγλίδας ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ καὶ τοσοῦτον ἐμβριθῶς μελετῶνται ὑπ' αὐτῶν τὰ ἀριστουργήματα τῶν ἀρχαίων ἡμῶν συγγραφέων, ὥστε ὄνειρον αὐτῶν πραγματοποιούμενον κατὰ τὸ πλεῖστον τυγχάνει ἡ ἐπίσκεψις τῶν ἁγίων ἐκείνων μερῶν, ἔνθα τοιοῦτοι ἔζησαν ἄνδρες τοιαῦτα ἐγένοντο ἡρωϊκὰ κατορθώματα.

Ἡμεῖς δὲ αἱ τὰ ἀρχαῖα τῶν ἀθανάτων ἡμῶν προγόνων ἔργα μεταχειριζόμεναι κατὰ τὸ ἐπικρατῆσαν τῶν σοφῶν μας σύστημα, πρὸς γραμματικὴν τῶν λέξεων αὐτῶν ἀποκλειστικὴν ἀνατομίαν καὶ ἀναζητοῦσαι ἐν αὐτοῖς τοὺς ἀκανθώδεις καὶ δυσπέστους πυρῆνας ἀντὶ τοῦ γλυκυγεύστου χυμοῦ τοῦ χρυσοτεύκτου τούτου καρποῦ, μένομεν ὡς αἱ μωραὶ παρθένοι ἔξωθεν τοῦ πρὸ τῶν ποδῶν μας νυμφῶνος, παραχωροῦσαι τὴν θέσιν μας πρὸς τὰς ἐξ Ἄρκτου καὶ Δυσμὰς κατερχομένας μεγαλοφυεῖς ξένας. Πόσαι ἐξ ἡμῶν τῶν ἐν Ἀθήναις ἰδουσῶν τὸ τοῦ ἡλίου φῶς καὶ τελειοφοίτων τῶν ἀνωτάτων Παρθεναγωγείων μας, δὲν ἔχουσιν ἔτι ἐπισκεφθῆ οὔτε τὴν **Ἀκρόπολιν** αὐτήν; Πόσαι ἐξ ἡμῶν ἀγνοοῦσι ποῦ κεῖνται αἱ Πλαταιαὶ καὶ ποῦ ὁ Μαραθών; Δὲν καταμεμφόμεθα τῶν Κυριῶν τούτων, ἀφοῦ ἐξ ἰδίας γνωρίζομεν ἀντιλήψεως καὶ πείρας, ὅτι σπανιώτατα διδάσκονται πρὸς ἡμᾶς τὰ τῶν προγόνων ἡμῶν ἀθάνατα ἔργα ὡς ἔδει νὰ διδαχθῶσιν, ἵνα ἐμπνεύσωσιν ἡμῖν τὸν ἱερὸν ἐκεῖνον καὶ ἅγιον ἐνθουσιασμόν, ὅπως εὐχαρίστως εἰς τὰ κατ' αὐτοὺς ἐνδιατρίβωμεν.

Μὴ ἀρκεσθέντες δὲ οἱ ἁρμόδιοι εἰς τὴν ἀμάθειάν μας ταύτην, ἀπὸ πολλοῦ, ὡς λέγεται, σκέπτονται χρόνου, τίνι τρόπῳ θέλουσι δυνηθῆ νὰ περιστείλωσιν, ἔτι, εἰμὴ ἐντελῶς καταργήσωσι τὴν διδασκαλίαν τῶν ἀρχαίων συγγραφέων. Ἐλπίζομεν ὅτι ἀντ' αὐτῶν θὰ εἰσαχθῇ ἡ ἐκμάθησις τῆς **Βουλγαρικῆς**, ἥτις, τίς οἶδε, ἐνδεχόμενον νὰ μᾶς χρησιμεύσῃ!!!...

Ἐν ΣΥΡΩ, τὴν 30 Ἰουνίου 1887.

Ἀξιότιμος Κυρία.

Ἕνεκα τῆς τέως παντελοῦς δυστυχοῦς ἐλλείψεως ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν πολλὰ πράγματα ἄξια δημοσιεύσεως καὶ ἐπαίνου, ἀφορῶντα δὲ εἰς τὸ γυναικεῖον φῦλον ἔμενον ἄγνωστα, διότι ὡς γυναῖκες ἐδυσκολευόμεθα νὰ δημοσιεύσωμεν ἐπ' ὀνόματί μας ἐν ταῖς συνήθεσιν ἐφημερίσιν. Ἤδη ὅμως ὅτε ἀνέτειλε τοιοῦτος φαεινὸς ἀστὴρ διὰ τὸ γυναικεῖον φῦλον, ἡ ἀξιόλογος ὑμῶν «Ἐφημερὶς τῶν Κυριῶν» ἐξ ἧς πολλὰ ἀγαθὰ ἀντλεῖ καὶ δι' ἧς συνεπληρώθη ἐπαισθητὸν κενὸν, ἔρχομαι κἀγὼ καθόσον αἱ δυνάμεί μοι ἐπιτρέπουσι, νὰ ρίψω λέξεις τινὰς ἐν αὐτῇ, δίδουσα τὸν κατὰ δύναμιν μικρὸν ἔρανον εἰς τὸ προφιλές μοι, εἰς ὃ ἀνήκω φῦλον, θεωροῦσα τοῦτο ἄλλως τε καθῆκον ἀπαραίτητον καὶ ἵνα μὴ παρέρχωνται πολλὰ πράγματα σπουδαῖα, ἄξια ἐπαίνου καὶ θαύμαστὰ ἀπαρατήρητα ἢ μένωσι τεθαμμένα, ἀλλὰ γίνωνται γνωστὰ τοῖς ἐνδιαφερομένοις, μάλιστα δὲ τὸ εἰς τὴν ἀγωγὴν τῶν κορασίων μας ἀρρῶν ζήτημα. Πρὸ τούτου ὅμως σπεύδω νὰ ἐξαιτήσωμαι τὴν συγγνώμην ὑμῶν διὰ τὴν ἐνόχλησιν ἣν ποιοῦμαι ὑμῖν, ἧς ὅμως πέπεισμαι ὅτι θὰ τύχω, καὶ συνάμα παρακαλέσω ὑμᾶς θερμῶς ὅπως ἡ παρακατιοῦσα διατριβή μου γένηται ἀποδεκτὴ μετ' εὐμενείας, ἀφ' ἑνὸς μὲν χάριν τῆς ἀληθείας, ἧς πιστὸς ὁπαδὸς τυγχάνετε, ἀφ' ἑτέρου δέ χάριν τῆς παιδείας, μορφώσεως καὶ ἀγωγῆς τοῦ γυναικείου φύλου, οὗ δεινὸς ὡσαύτως τυγχάνετε ὑποστηρικτὴς καὶ ὑπερασπιστὴς καὶ ἐκ τῆς μορφώσεως τοῦ ὁποίου ἐξαρτᾶται ἡ εὐημερία, ἡ δόξα καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ δυστήνου ἔθνου μας. Τέλος δὲ χάριν μιᾶς τῶν διασημοτέρων πόλεων τῆς Ἑλλάδος τῆς *Ἑρμουπόλεως*, ἐν ᾗ πολλὰ καλὰ ὑπάρχουσι, μένουσιν ὅμως ἄγνωστα καὶ νεκρά.

Καθῆκον, λέγω, ἐπιτελοῦσα, κυθόλου μὲν ὡς γυνὴ ἰδίᾳ δὲ ὡς μήτηρ εὐγνωμονοῦσα ἀπονέμω δημοσίᾳ τοὺς δικαίους ἐπαίνους, τὰ συγχαρατήρια καὶ εὐχαριστήρια ἐμοῦ τε καὶ πολλῶν ἄλλων μητέρων, ὧν ἐντολὴν ἐκπληρῶ, τῇ ἀξιολόγῳ νεαρᾷ πλὴν πολυμαθεῖ καὶ περισπουδάστῳ, εὐμεθόδῳ καὶ ἐμπείρῳ κυρίᾳ Ζηνοβίᾳ Α. Καμπάνῃ Διευθυντρίᾳ τοῦ κρατίστου ἐν Σύρῳ τελείου καὶ ἀληθοῦς μορφωτικοῦ Ἰδιωτικοῦ Παρθεναγωγείου, ἀποτελουμένου νῦν μὲν ἐκ τοῦ Φραβελιανοῦ Νηπιαγωγείου καὶ τεσσάρων τάξεων Δημοτικῆς σχολῆς, ἀπὸ δὲ τοῦ Σεπτεμβρίου προστεθησομένου καὶ πλήρους ἑλληνικοῦ σχολείου, ἀμιλλωμένου πρὸς τὰ κράτιστα τῶν Ἀθηνῶν, διὰ τὴν ἑκατονταετῆ πρόοδον τῶν ἐν αὐτῷ παιδευομένων νηπίων καὶ κορασίων.

Τὴν 21 Ἰουνίου παρέστημεν εἰς τὰς ἐξετάσεις τοῦ Παρθεναγωγείου τούτου, ἔνθα πλῆθος ἄπειρον, τὸ πλεῖστον ἐξ ἐλλογίμων καὶ διακεκριμένων τῆς Σύρου προσώπων ἀμφοτέρων τῶν φύλων καὶ τῶν μᾶλλον πεπαιδευμένων συνέρρευσεν, ὅπως ἴδῃ καὶ ἀκροασθῇ τὸ μὲν ὡς γονεῖς τὰ τέκνα των, τὸ δὲ ὅπως πεισθῶσι περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ τοσούτῳ φημιζομένου πνευματικοῦ τούτου ἐνδιαιτήματος. Ἡ πρώτη δὲ γενομένη παρατήρησις παρ' ἁπάντων καὶ ἁπασῶν ἦτο ἡ ὅλως ἔκτακτος, πρωτότυπος καὶ εὐρυεστάτη διακόσμησις τοῦ Παρθεναγωγείου, ἥτις ὄχι ὀλίγον συντελεῖ εἰς τὴν μόρφωσιν ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς καλαισθησίας.

Τὴν 9ην ὥραν π. μ. ἐτελέσθη ἱεροτελεστεία, μεθ' ἣν τὰ κοράσια ἔψαλλον ἐν ἁρμονικωτάτῃ δυωδίᾳ δύο ἄσματα θρησκευτικὰ καὶ ὕμνον πρὸς τὸν Διάδοχον. Εἶτα ἐξεφωνήθη παρὰ τῆς Διευθυντρίας κ. Ζηνοβίας Α. Καμπάνη λόγος πανηγυρικὸς καὶ ὅλως παιδαγωγικὸς, ἐν ᾧ ἀνεπτύχθησαν λίαν ἐπιτυχῶς τρία σπουδαῖα θέματα· τὸ περὶ *Φροεβέλιανοῦ Νηπιαγωγείου*, τὸ περὶ *παιδεύσεως καὶ ἀγωγῆς ἐν γένει* καὶ τρίτον ἰδίᾳ περὶ *ἀγωγῆς καὶ μορφώσεως* τῶν κορασίων ὡς *παρθένων, μητέρων καὶ συζύγων*. Διὰ τοῦ σημαντικοῦ τούτου λόγου κατεδείχθη ἡ ἀξία ἑκάστου τῶν θεμάτων τούτων καὶ συνάμα τίς ὁ ὕψιστος καὶ ἱεροσκοπὸς καὶ προορισμὸς τοῦ Παρθεναγωγείου. Μετὰ τὸν λόγον ἐγένοντο αἱ ἐξετάσεις τῶν διδαχθέντων μαθημάτων κατὰ τὸ νέον παιδαγωγικὸν σύστημα. Αἱ ἐρωτήσεις καὶ ἀπαντήσεις εἶναι σαφεῖς, ἡ δὲ ἐν γένει ἐπίδοσις ἔξοχος. Τέλος κατεδείχθη ὅτι τὰ κοράσιά μας παιδεύονται ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ τούτῳ ἀληθῶς θρησκευτικῶς, ἐθνικῶς καὶ οἰκογενειακῶς. Τὰ θρησκευτικὰ μαθήματα, τὰ γλωσσικὰ (διεξαχθέντα καθ' ὑπαγόρευσιν ἐπὶ τοῦ μελανοπίνακος γραμματικῶς καὶ συντακτικῶς ἀλανθάστως), τὰ ἱστορικά, τὰ φυσικομαθηματικά, τὰ τεχνικά, τὰ διδακτικὰ (γαλλικὰ καὶ οἰκιακὴ οἰκονομία, ἅτινα ἐν τούτῳ τῷ Παρθεναγωγείῳ διδάσκονται καὶ ὡς δεῖ) κλπ. μαθήματα διδαχθέντα εὐμεθόδως καὶ μετὰ συνειδήσεως κατέστησαν κτῆμα τῶν τέκνων μας, ὅπερ ἐξεδηλώθη διὰ τῶν εὐστόχων καὶ μετὰ λόγου καὶ γνώσεως ἀπαντήσεων συνοδευομένων ὑπὸ τῶν ἐξαγομένων ἠθικῶν καὶ πρακτικῶν συμπερασμάτων (καρπῶν) καὶ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν. Ὁ δὲ μειλίχιος καὶ μητρικὸς τρόπος τῆς τε διευθυντρίας καὶ τῶν διδασκαλισσῶν κατεγοήτευσαν πάντας καὶ πάσας. Ἐν γένει δὲ ἡ ἔκτακτος πρόοδος τοῦ παρθεναγωγείου ἐκίνησε τὸν θαυμασμὸν ἁπάντων καὶ ἁπασῶν. Διὸ καὶ πάλιν συγχαίρομεν ἀπὸ καρδίας τὴν ἀξίαν καὶ ἀνωτέραν παντὸς ἐπαίνου κυρίαν Ζηνοβίαν Α. Καμπάνη Διευθύντριαν εὐχόμεναι αὐτῇ τοὺς αὐτοὺς καὶ ἐν τῷ μέλλοντι καρπούς. Ὅτι δὲ πολλὰ ἀγαθὰ προσδοκᾷ ἡ Ἑρμούπολις ἐκ τοῦ Παρθεναγωγείου της εἶνε ἀναντίρρητον· ὡσαύτως συγχαίρομεν τόν τε σύζυγόν της κ. Ἀντ. Καμπάνην καὶ τὰς λοιπὰς διδασκαλίσσας, διότι ἀκαμάτως μετ' αὐτῆς συνειργάσθησαν.

Δέξασθε κλπ.

ΚΛΕΙΩ Μ.
Μήτηρ, ἐκ μέρους ἐμοῦ τε καὶ πολλῶν ἄλλων μητέρων.

ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τὸ βρέφος ὡς τὸ φυτὸν δὲν δύναται νὰ ἀναπτυχθῇ ὑγιῶς ἄνευ φωτὸς καὶ ἀέρος. Παρατηρήσατε τὰ ἐκ τῆς ἐξοχῆς μετακομιζόμενα ἄνθη καὶ φυτὰ πόσον εἶναι ὡραῖα, ζωηρὰ καὶ λαμπρά. Τὴν ἐπαύριον τὰ φύλλα των κιτρινίζουν, μαραίνονται καὶ τέλος καταπίπτουν. Ἐὰν ὅμως θέσετε αὐτὰ εἰς τὸν ἐξώστην ἢ εἰς τὸν κῆπον, ἀμέσως συνέρχονται καὶ ἀναζωογονοῦνται. Μὴ ἀφίνετε λοιπὸν κατάκλειστον τὸ τέκνον σας, διότι ἀναμφιβόλως θὰ μαρανθῇ πρὶν ἢ ἀνθίσῃ. Ἐκλέγετε δι' αὐτὸ δωμάτιον φωτεινὸν εὐάερον, εὐρύχωρον καὶ μακρὰν λιμναζόντων ὑδάτων. Ἐκ τῆς καλῆς ἐλλογῆς τοῦ δωματίου ἐν ᾧ ζῇ τοῦ ἀέρος, ὃν ἀναπνέει καὶ τῆς τροφῆς, ἣν παρέχετε αὐτῷ, ἐξαρτᾶται ἡ ὑγιὴς αὐτοῦ κατάστασις. Ἀνανεώνετε κατὰ τε τὸ θέρος καὶ τὸν χειμῶνα τὸν ἀέρα τοῦ δωματίου τοῦ μικροῦ, ἀποφεύγουσαι πάντοτε τὸν σχηματισμὸν ρευμάτων. Κατὰ κανόνα δὲ, βρέγει, χιονίζει ἢ φυσᾷ, μεταφέρετε τὸ μικρὸν εἰς ἄλλο δωμάτιον καὶ ἀερίζετε εἰς τοὐλάχιστον τῆς ἡμέρας τὸ δωμάτιόν του ἐπὶ μίαν ἢ δύο ὥρας. Μὴ ἀνοίγητε τὰ παράθυρά του λίαν ἐνωρὶς τὴν πρωΐαν, οὔτε κλείετε αὐτὰ λίαν ἀργὰ τὸ ἑσπέρας· διότι ὁ ἑωθινὸς ἀὴρ εἶναι ὑγρὸς καὶ περιέχει μεγάλην δόσιν ἀνθρακικοῦ ὀξέος ἐκπνεομένου ὑπὸ τῶν φυτῶν τὸ ἑσπέρας. Ἀπομακρύνετε τοῦ δωματίου αὐτοῦ τὰ ἄνθη καὶ τὰ ἀρώματα, διότι ταῦτα μολύνουσι τὸν ἀέρα.

Ὄλγα Ζβαννώφ

ΠΟΙΚΙΛΑ

Νεαρὰ γαλλὶς διδάσκαλος, ἡ δεσποινὶς Tallotier ὑπέστη τὰς διπλωματικὰς αὐτῆς ἐξετάσεις εἰς τὴν δυσκολωτάτην Ἀραβικὴν γλῶσσαν. Ἡ ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ μετὰ τῶν διαφόρων Καθηγητῶν συνεχάρησαν ἀπὸ καρδίας τὴν φιλομαθῆ καὶ εὐφυεστάτην ταύτην Κυρίαν, παρασχόντες αὐτῇ τὸν βαθμὸν *ἄριστα* διὰ τὴν Ἀραβικὴν φιλολογίαν καὶ τὸν βαθμὸν λαν καλῶς διὰ τὴν δημώδη γλῶσσαν, προσθέντες πρὸς τούτοις ὅτι καλὸν ἤθελεν εἶναι ἐὰν καὶ ἄλλαι Κυρίαι ἀπεμιμοῦντο αὐτὴν πρὸς εὐκολώτερον προσηλυτισμὸν τῶν ἰθαγενῶν κατοίκων τῶν διαφόρων ἐν Ἀφρικῇ Γαλλικῶν ἀποικιῶν. Δύο Κύριοι ὑποβληθέντες εἰς τὰς ἐξετάσεις τῆς αὐτῆς γλώσσης ἔτυχον ἀμφότεροι τοῦ βαθμοῦ μόνον *καλῶς*.

* *
*

Ἐκ Βαρσοβίας ἀγγέλλεται ἡ δολοφονία νεαρᾶς ὡραιοτάτης Ρωσσίδος κατασκόπου τῆς κατὰ τῶν μηδενιστῶν Ρωσσικῆς ἀστυνομίας.

Ἡ γυνὴ αὕτη ἀφίκετο πρὸ μηνὸς εἰς τὴν πόλιν Sulnaki, ἵνα ἐκεῖθεν κατασκοπεύῃ τὰς ἐνεργείας τῶν τε Ρώσσων καὶ Πολωνῶν μηδενιστῶν. Πληροφορηθεῖσα δὲ ὅτι αἱ συναθροίσεις αὐτῶν ἐγένοντο ἐν τῇ πολίχνῃ Kiueriski διηυθύνθη αὐτόσε, φέρουσα μεθ' ἑαυτῆς μέγα χρηματικὸν ποσόν.

Τὴν ἑπομένην τῆς ἀφίξεως αὐτῆς ἀνευρέθη τὸ πτῶμά της ἔν τινι ἀγρῷ, μικρὸν τῆς πόλεως ἀπέχοντι.

Οἱ ἐπισκεφθέντες τὸ πτῶμά της ἰατροὶ ἀναφέρουσιν ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτῶν, ὅτι τὸ κρανίον αὐτῆς συνετρίβη διὰ βαρέως ὀργάνου συνεπαγαγόντος αὐτοστιγμαῖον θάνατον. Παρὰ τὸ

ΣΟΦΙΑ ΕΑΡΟΣ

Ὡς βλέπετε ὁ οἰκογενειακὸς βίος τοῦ Μὰξ ἀπεῖχε τοῦ νὰ εἶναι εὐτυχὴς καὶ εὔθυμος καὶ ἐὰν τὸ κακὸν περιωρίζετο ἐδῶ, ὑπομονή!

VIII

Βλέπετε τὴν μετ' ἀγγελικῆς ὑπομονῆς ἐργαζομένην ταύτην νεάνιδα. Ἦτο ὡραία· ἀλλὰ πόσον μετεβλήθη, φεῦ!!

Οἱ μεγάλοι κυανοῖ αὐτῆς ὀφθαλμοὶ διατηροῦσιν ἔτι γλυκεῖαν τινὰ ἐκρραστικότητα, πλὴν φεῦ!! ἡ νυχθημερινὴ πολύωρος ἐργασία, κατέστριψε τὴν ζωηρότητα καὶ λάμψιν αὐτῶν, μέλανες κύκλοι πρόδρομοι καμάτου καὶ ἀσθενείας περιβάλλουσιν αὐτούς. Ἡ ξανθόχρυσος κόμη αὐτῆς ἤρξατο ἤδη ἀραιουμένη· ἡ ὄψις αὐτῆς φέρει τὴν σφραγῖδα τοῦ πόνου καὶ τῆς δυστυχίας· δυσκόλως ἡ δυστυχὴς ἀναπνέει ὡς ἐκ τῆς πιέσεως, ἣν ἡ ἐπὶ πολλὰς ὥρας ἐκτέλεσις ῥαπτικῆς συνεπάγεται πάντοτε καὶ ἐλαφρὸς βήξ διακόπτει ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὴν βεβιασμένην καὶ κοπιώδη ἀναπνοήν της.

Ἡ δυστυχὴς αὕτη κόρη ἐργάζεται ἀπὸ τῆς δωδεκαετοῦς αὐτῆς ἡλικίας οὕτω, συνεισφέρουσα καὶ αὐτὴ τὸ κατὰ δύναμιν εἰς τὸ κοινὸν τῆς οἰκογενείας ταμεῖον.

Καὶ ὅμως ὁ γέρων πατὴρ, ὅστις ἤδη κοιμᾶται τὸν τακτικὸν ὕπνον του ἦτο πλούσιος, πλουσιώτατος. Ἔμπορος καὶ ἰδιοκτήτης πολλῶν ἐμπορικῶν ἀτμοπλοίων ἐθεώρει βεβαίως ἐξησφαλισμένον χρυσοῦν διὰ τὰ τέκνα του μέλλον. Ὅτε αἴφνης δύω πλοιοκτήτες καὶ διπλοῦν ναυάγιον ἐπέφερον τὴν ὁλικὴν αὐτῶν καταστροφήν, ἧς ἀποτέλεσμα ἀκαριαῖον ὑπῆρξεν ἀποπληξία τοῦ πατρὸς καὶ ἡ ἐκ ταύτης ἀποβλάκωσις αὐτοῦ, ἀφοῦ ἄλλως τε οἰκογενειακὸν νόσημα ἦν ἡ παραφροσύνη.

Ἡ δυστυχὴς σύζυγος αὐτοῦ ἐκποιήσασα τὰ τελευταῖα πολύτιμα αὐτῆς κοσμήματα καὶ σκεύη ἀνεχώρησε μετὰ τοῦ συζύγου καὶ τῶν τέκνων αὐτῆς εἰς Παρισίους.

Ὁ Μὰξ ἦτο δεκαπενταετής, ἡ δὲ Αἰκατερίνα δωδεκαέτις. ὁ νεαρὸς υἱὸς εἶχε καλῶς μορφωθῆ, ἦτο καρδία ἐξαίρετος πλήρης θάρρους καὶ ὑπομονῆς· ἐζήτησε θέσιν τινὰ καὶ παραδόσεις.

Μετὰ πολλοὺς κόπους ἀπέκτησε θέσιν τινὰ ἐν ἐμπορικῷ τινὶ οἴκῳ ἀποφέρουσαν αὐτῷ εἰσόδημα ἐτήσιον ἑξακοσίων φράγκων. Ἐδίδεν ἐπίσης μαθήματα τινά, ἐξ ὧν ἐκέρδιζεν ἴσον πρὸς τὴν μισθοδοσίαν αὐτοῦ ποσόν. Ἡ Αἰκατερίνα εἰργάζετο ἐπίσης μετὰ τῆς μητρός της· ἀλλὰ ἡ ἐργασία τῶν δύο γυναικῶν, ὧν ὁ καιρὸς ἀπερροφᾶτο καὶ ὑπὸ τοῦ γέροντος ἀσθενοῦς, μόλις παρεῖχεν αὐταῖς ἐνιαύσιον κέρδος 300—400 φραγ.

Τέλος ἔζων βιονπλήρη πικριῶν καὶ ἀγωνίας.

Ἐὰν ὁ Μὰξ ἠσθένει ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς ἐργασίας, τί θὰ ἐγίνοντο;

πτῶμά της εὑρέθη μηδενιστική τις ἐφημερὶς Πολωνικὴ τιτλοφορουμένη «ὁ Προσηλυτισμός.»

* *
*

Ἐν Μονάχῳ τῆς Βαυαρίας συνέστη σωματεῖον ἀριθμοῦν ἤδη ἑξήκοντα μέλη καὶ σκοποῦν τὴν περιστολὴν τῆς ἐξαπλώσεως τῆς διαφθορᾶς τῶν ἠθῶν, τῆς λαβούσης ἐπ' ἐσχάτων κολοσσαίας αὐτόσε διαστάσεις.

* *
*

Ἰδοὺ καὶ ἄλλη μέλλουσα νὰ παρασημοφορηθῇ λίαν προσεχῶς. Ἡ ἀρχαιοτέρα ἐπιζῶσα διδασκάλισσα τῆς Γαλλίας κ. Gefoulon διευθύντρια τοῦ ἐν Coutance Λυκείου.

Εἶναι ὀγδοηκοντοῦτις τὴν ἡλικίαν, ἔλαβε δὲ μέχρι σήμερον μετάλλια ἀμοιβῆς διαφόρων ἐθνικοτήτων· ἐξακολουθεῖ οὐ μόνον διευθύνουσα λαμπρῶς τὸ ὑπ' αὐτὴν Παρθεναγωγεῖον, ἀλλὰ καὶ συγγράφουσα καὶ διδάσκουσα ἐπὶ μίαν τῆς ἡμέρας ὥραν ἐν αὐτῷ.

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΛΛΑΣ. Τέλος μετὰ πολυήμερον σωπὴν ἐδόθη ἀπάντησις ἐκ μέρους τοῦ κ. Συγγροῦ εἰς τοὺς μετὰ τόσου ἐνθουσιασμοῦ ἐκλέξαντας αὐτῶν δημότας Ἀθηνῶν· ἡ ἀπάντησις αὕτη ἦν ἀπροσδόκητος καὶ ἀσυμβίβαστός πως πρὸς τὰ γνωστὰ ἀδρόφρονα καὶ εὐγενῆ αἰσθήματα τοῦ μεγάλου πατριώτου. Εὐτυχῶς ἐν τῇ «Νέᾳ Ἐφημερίδι» τῇ χθὲς, τῆς συνήθως κάλλιστα πληροφορημένης καὶ ἀγρύπνου ἀνασκευαστοῦ πάσης ἐσφαλμένης διαδόσεως, τὰ τηλεγραφήματα ταῦτα εἰσὶν ἀπόρροιαι τεχνασμάτων ἐχθροῦ τινος τοῦ κ. Συγγροῦ, ὅστις οὐδόλως ἐκ Βερολίνου ἐτηλεγράφησεν, ὡς διαμένων εἰσέτι ἐν Κοπεγχάγῃ. Εὐχόμεθα ὅπως ἡ διάψευσις αὕτη ᾖ ἀληθής, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς πολλὰ καλὰ παρὰ τοῦ κ. Α. Συγγροῦ προσδοκώσης πολιτείας.

ΓΑΛΛΙΑ. Ὁ κ. Ἰούλιος Φερρὺ ἐν συμποσίῳ δοθέντι ὑπὸ τῶν ἐκλογέων του ἀπήγγειλε λόγον, ἐν ᾧ προσβάλλει τοὺς ὁπαδοὺς τοῦ στρατηγοῦ Βουλανζὲ, ὅστις καὶ πληροφορηθεὶς τὰ κατὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀπέστειλε τὴν ἐπιοῦσαν τοὺς μάρτυρος αὐτοῦ τῷ κ. Φερρύ. Προσεκλήθη εἰς Μόσχαν, ὅπως ἐπισκεφθῇ τὸν κ. Κατκὼφ ὁ διασημος ἰατρὸς κ. Ποττέν. Τὴν παρελθοῦσαν Τρίτην ἀφίκετο εἰς Παρισίους ὁ βασιλεὺς ἡμῶν, ὃν αὐθημερὸν ἐπεσκέψατο ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς τῆς Γαλλίας. Ὁ Βασιλεὺς ἡμῶν ἀνεχώρησε τὴν παρελθοῦσαν Πέμπτην εἰς Κοπεγχάγην, ἔνθα τὴν 17 Αὐγούστου μεταβήσονται ὅ τε αὐτοκράτωρ καὶ ἡ αὐτοκράτειρα τῆς Ρωσσίας.

ΑΥΣΤΡΙΑ ΚΑΙ ΓΕΡΜΑΝΙΑ. — Ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας ἐπισκεφθήσεται ἐν Γαστάϊν τὸν αὐτοκράτορα Γουλιελμον, ἡ κατάστασις τῆς ὑγείας τοῦ ὁποίου εἶναι ἀνησυχητική.

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ. — Λέγεται, ὅτι ἡ μεγάλη τῶν Βουλγάρων συνέλευσις θέλει συνέλθει αὖθις περὶ τὰ τέλη Αὐγούστου. Ἐπιβεβαιοῦται πρὸς τούτοις ὅτι ὁ πρίγκηψ Φερδινάνδος κατ' αὐτὰς ἀφικνεῖται εἰς Σόφιαν, ὅπως δώσῃ τὸν συνταγματικὸν ὅρκον καὶ ἀναγνωρισθῇ ὑπὸ τοῦ λαοῦ μεθ' ὃ καὶ θέλει ἐπισκεφθῇ τὰς Εὐρωπαϊκὰς αὐλάς.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κὰν Μ. Θ. Ἀδύνατος ἡ δημοσίευσις· ἀποταθῆτε εἰς ἀνδρικήν τινα ἐφημερίδα. — Κὰν Ε. Ξ. Μαννησίαν. Ὁ κ. Δ. ἀναμένει τὸν ἀπεσταλμένον σας, ὅπως δώσῃ αὐτῷ τὰ εἴκοσι σώματα —Κὸν Ι.Ζ.Π. Δαρδανέλια. Εὐχαρίστως. Ἀπεστάλησαν· χρήματα ἐλήφθησαν. Αἱ Κυρίαι καὶ Κύριοι, οἵτινες ἔγραψαν ἡμῖν τὴν ἑβδομάδα ταύτην, δὲν λαμβάνουσι δὲ τὰς τακτικὰς ἐν τῇ ἀλληλογραφίᾳ ἀπαντήσεις των. Θὰ συγχωρήσωσιν ἡμῖν, διότι ἡ διὰ λόγους ὑγείας ἐπί τινας ἡμέρας ἐξ Ἀθηνῶν ἀπομάκρυνσίς μας ἐπήγαγε τὴν μικρὰν ταύτην ἀταξίαν. Ἡ ἔλλειψις ἡμῶν ἀναπληρωθήσεται ἐν τῷ προσεχεῖ φύλλῳ.

ΣΥΝΤΑΓΗ

Τοποθετεῖτε ἐντὸς λεπτοῦ καὶ ἀβαθοῦς χαλκίνου δοχείου μικροὺς ἰχθῦς καὶ ἰδίως μπαρμπουνάκια, ἀφοῦ προηγουμένως ἐπιπάσσετε τὸ δοχεῖον διὰ γαλέτας κοπανισμένης· ρίπτετε ἀρκετὸν ἔλαιον καὶ λεμόνι· κόπτετε καθαρισμένον σκόρδον ἀρκετὸν εἰς πολὺ λεπτὰ τεμάχια, κόπτετε μαϊντανὸ ἄφθονον πολὺ λεπτόν· τοποθετεῖτε ἐπὶ δυνατῆς πυρᾶς χύτραν πλήρη ζέοντος ὕδατος, ὅπερ ἐξακολουθεῖ βράζον ἰσχυρῶς. ἐπ' αὐτῆς δὲ τοποθετεῖτε τὸ ὑπὸ ἰχθύων, ὡς προείπομεν, ἐστρωμένον δοχεῖόν σας τὸ ὁποῖον σκεπάζετε. Ἅμα οἱ μικροὶ ἰχθῦς ψηθῶσι δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου, τότε τοποθετεῖτε τὸ ἐμπεριέχον αὐτοὺς δοχεῖον κατ' εὐθεῖαν ἐπὶ τῆς πυρᾶς, ὅπως μείνωσιν ὀλίγα λεπτὰ καὶ σχηματίσωσιν ἐλαφρὰν κρούσταν.

ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Ἐὰν ἐπιθυμῆτε νὰ ἀρωματίσητε ἐλαφρῶς τὸν χάρτην τῶν ἐπιστολῶν σας, βρέχετε καλῶς δι' ἀρωματικοῦ τινὸς ὑγροῦ δύο φύλλα ἀπορροφητικοῦ χάρτου, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁποίων τοποθετεῖτε δέσμην τινὰ φύλλων καὶ φακέλλων, περικλείουσα τὸ ὅλον ἐντὸς κιβωτίου.

Προσεφέρθη αὐτῷ θέσις παιδαγωγοῦ παρά τινι οἰκογενείᾳ, διαμενούσῃ τὸν μὲν χειμῶνα ἐν τῇ ἐξοχῇ, τὸ δὲ θέρος ἐν Ἰταλίᾳ ἢ ἐν Ἐλβετίᾳ.

Ὁ Μὰξ ἐδέχθη καίτοι δὲν ἐπιθύμει νὰ ἀπομακρυνθῇ τῆς οἰκογενείας του· τί νὰ ἔκαμνε; ἠδύνατο νὰ ἀποποιηθῇ τρεῖς χιλιάδας φρ. κατ' ἔτος; Ἀνεχώρησε λοιπὸν καὶ τακτικώτατα ἀπέστελλε πρὸς τὴν μητέρα του πᾶν ὅ,τι ἐκέρδιζεν.

Ἡ οἰκογένεια ἐν ᾗ ὁ Μὰξ εἰσῆλθεν ὡς παιδαγωγὸς εἶχε πλὴν τῶν γονέων υἱὸν δωδεκαετῆ καὶ θυγατέρα ὡραιοτάτην δεκαεξαέτιδα. Συνεφωνήθη ὅτι ὁ Μὰξ ἤθελε διαμείνει ἑξαετίαν παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ ταύτῃ. Μετὰ παρέλευσιν ἑξαμήνου ὁ πατὴρ μαγευμένος ὑπὸ τοῦ νεαροῦ παιδαγωγοῦ προσέφερεν αὐτῷ αὔξησιν μισθοδοσίας 100 φρ. μετὰ παρέλευσιν ὅμως ἔτους ὁ Μὰξ ἀπεμακρύνετο τῆς οἰκογενείας ταύτης.

Τί συνέβη λοιπόν; οὐδεὶς ἐμαθεν αὐτό, οὔτε ἡ μήτηρ αὐτή, ἥτις εὗρε τὸν υἱόν της λίαν καταβεβλημένον καὶ μελαγχολικόν. Παρεκάλει αὐτὸν θερμῶς νὰ τῇ ἐμπιστευθῇ τὸ μυστικόν του, ἀλλ' ὁ Μὰξ ἐσιώπα. Ἡ ἀδελφὴ ὑπῆρξεν εὐτυχεστέρα τῆς μητρὸς, διότι πρὸς αὐτὴν ὁ Μὰξ ἤνοιξε τὴν καρδίαν του· ὑπάρχουσι μυστικὰ τῆς καρδίας, ἅτινα μόνον εἰς συνομήλικάς του δύναταί τις νὰ ἐμπιστευθῇ.

Ἡ κ. Hubert δὲν ἐπέμεινε νὰ μάθῃ τὸ μυστικὸν τοῦ υἱοῦ της· ἀνησυχοῦσα ὅμως διὰ τὴν ὑγείαν του παρεμόνευε καὶ ἐκαιροφυλάκτει ἔξωθεν τοῦ δωματίου του τὰς νύκτας, ὅτε ὁ υἱός της ἐφαίνετο ἀγρυπνῶν· ἔβλεπεν αὐτὸν διὰ τῆς ὀπῆς κλείθρου, ὁτὲ μὲν περιδιαβάζοντα καὶ μονολογοῦντα, ὁτὲ δὲ γράφοντα μέχρι πρωΐας, χωρὶς οὐδὲ ἴχνος τῶν γραφομένων αὐτοῦ νὰ φαίνηται τὴν ἐπαύριον ἐπὶ τοῦ γραφείου του: Ἠννόησε λοιπὸν ὅτι ὁ υἱὸς αὐτῆς διετήρει μυστικὴν ἀπὸ τῆς μητρὸς ἀλληλογραφίαν, ὅτε ἑσπέραν τινὰ εἶδεν αὐτὸν ἀναγινώσκοντα μετὰ πάθους ὅ,τι εἶχε γράψει. Ἐκ τοῦ ὕφους αὐτοῦ καὶ τῆς ἀπαγγελίας ἠννόησεν ὅτι τὸ ἀναγινωσκόμενον ἦν ποίημα. Ἐπιστήσασα ἐπὶ μᾶλλον τὴν προσοχήν της ἤκουσεν εὐκρινῶς ἐπαναλαμβανόμενον ὄνομα γυναικὸς, ὅπερ ἐπιστοποίησε τὰς ὑπονοίας τῆς μητρὸς. Ὁ υἱός της ἠρᾶτο. Τὸ αἴσθημά του κατέστησεν αὐτὸν ποιητὴν περιπαθέστατον, διότι τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἀναγινωσκόμενα ποιήματα ἦσαν τέλεια.

Ἡ μήτηρ ἐσεβάσθη τὸ διπλοῦν τοῦ υἱοῦ της μυστικόν· ὅτε ὅμως ἔβλεπεν αὐτὸν ὠχρότερον τοῦ συνήθους, τῷ ἔλεγεν· «μὴ ἀγρυπνῇς τόσον· ἡ μελέτη σὲ καταβάλλει.»

Μὴ φοβεῖσθε, μῆτερ, ἔλεγεν οὗτος καὶ ἀνεχώρει διὰ τὸ γραφεῖόν του.

Μετὰ τὴν ἐκ τοῦ ταξειδίου ἐπιστροφήν του ὁ Μὰξ εἶχε λάβει τὴν ἐν τῷ ὑπουργείῳ θέσιν του, διὰ τῆς μισθοδοσίας του δὲ ἀνταπεκρίνετο εἰς τὰς οἰκογενειακὰς αὐτοῦ δαπάνας.

(ἀκολουθεῖ)